

Чи впливають стосунки «вчитель – учень» на благополуччя учнів у школі?

- ✓ Четверо з п'яти учнів у країнах ОЕСР погоджуються або цілком погоджуються з тим, що вони почуваються в закладі освіти щасливими або відчують свою приналежність до спільноти свого закладу.
- ✓ Стосунки «вчитель – учень» мають великий вплив на успішність із математики та на відчуття учнями щастя в школі й своєї приналежності до шкільної спільноти.
- ✓ У середньому по країнах ОЕСР 71 % учнів відвідує школи, керівники яких повідомили, що для вчителів цих закладів соціальний та емоційний розвиток їхніх учнів важливий настільки ж, наскільки й їхні успіхи в навчанні.

Діти проводять у школі близько третини годин свого активного життя протягом більшості тижнів упродовж року. Таким чином, школи мають значний вплив на якість життя дітей, зокрема й на їхні стосунки з однолітками та дорослими та їхню схильність до навчання та на їхнє життя загалом. Лонгитюдні дослідження свідчать про те, що результати учнів у тестуванні PISA корелюють із тим, наскільки добре школярі навчатимуться далі в житті. Але високі результати в стандартизованих оцінюваннях, таких як PISA, пояснюють лише цей аспект майбутніх результатів в інших починаннях. Насправді ж успіх і благополуччя в житті також залежать від того, наскільки успішно учні мали змогу в школі розвиватися соціально та емоційно.

Школярі частіше почуваються щасливими в школі...

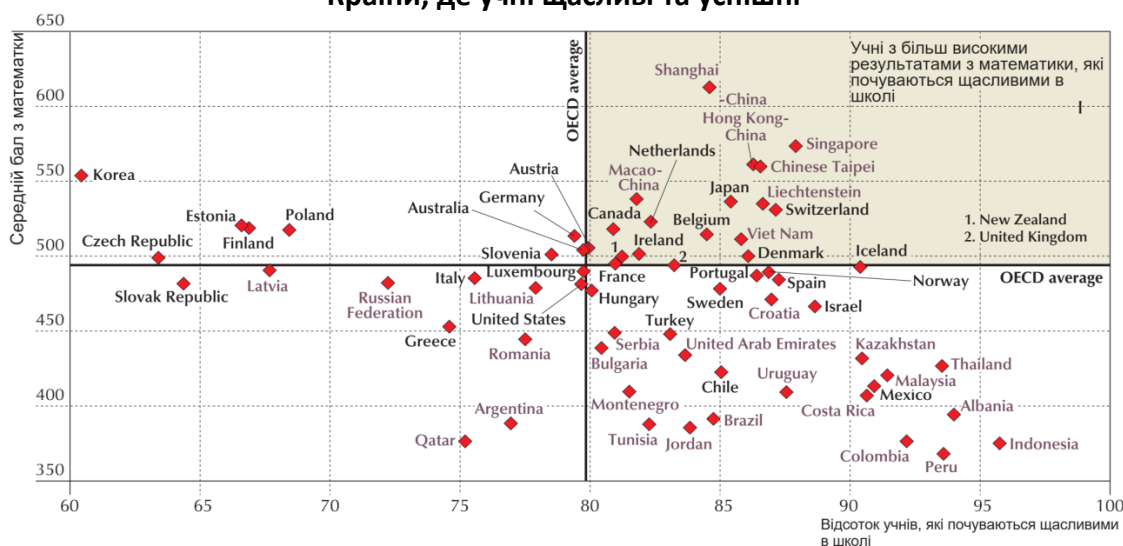
Під час PISA-2012 учнів уперше попросили оцінити те, наскільки вони щасливі у школі. Оскільки школа є одним із, якщо не єдиним, первинних соціальних середовищ для 15-річних підлітків, то ці суб'єктивні оцінки добре показують, чи здатні системи освіти сприяти загальному добробуту учнів або, навпаки, погіршувати його. У середньому учні відповіли, що почуваються щасливими в школі. У всіх країнах ОЕСР 80 % учнів погодилися або цілком погодилися з твердженням: «Я почуваюся щасливим/-ою у школі». Частка учнів, які повідомили, що вони щасливі в школі, найбільша в Албанії, Індонезії та Перу, а найменша в Чехії, Кореї та Словацькій Республіці. Учні Бельгії, Швейцарії та Китайського Тайбею повідомили про середній рівень відчуття ними щастя в школі, демонструючи при цьому результати з математики вищі за середній рівень.

Як системи освіти можуть найкращим чином підтримувати вчителів, директорів шкіл та родини в їхніх спільних зусиллях, спрямованих на покращення не тільки навчальної діяльності учнів, але і їхнього здорового соціального та емоційного розвитку? Чи академічні успіхи суттєво пов'язані зі стресами і, як наслідок, меншим задоволенням від навчання?

... коли вони мають добрі стосунки зі своїми вчителями.

PISA припускає, що позитивні та конструктивні стосунки між вчителями та учнями пов'язані з кращими результатами останніх із математики і можуть бути ключовим засобом, завдяки якому школи можуть підтримувати соціальний та емоційний добробут учнів. За порівняння відповідей учнів із подібними соціально-економічними умовами життя та результатами з математики в середньому по країнах ОЕСР серед учнів, які повідомили, що вони мають хороші стосунки зі своїми вчителями (наприклад, вони ладять із більшістю своїх учителів; більшість учителів зацікавлена в їхньому самопочутті; більшість учителів справді слухає, що їхні учні хочуть сказати; за потреби вони можуть отримати додаткову допомогу від своїх учителів; і більшість учителів справедливо ставиться до них), більшість стверджує, що вони щасливі в школі, легко заводять друзів, відчувають, що вони є частиною шкільної спільноти, і що вони задоволені своєю школою. Серед таких учнів набагато менше тих, хто почувається в школі самотнім, або таких, які почуваються чужими або зайвими й не на своєму місці в школі.

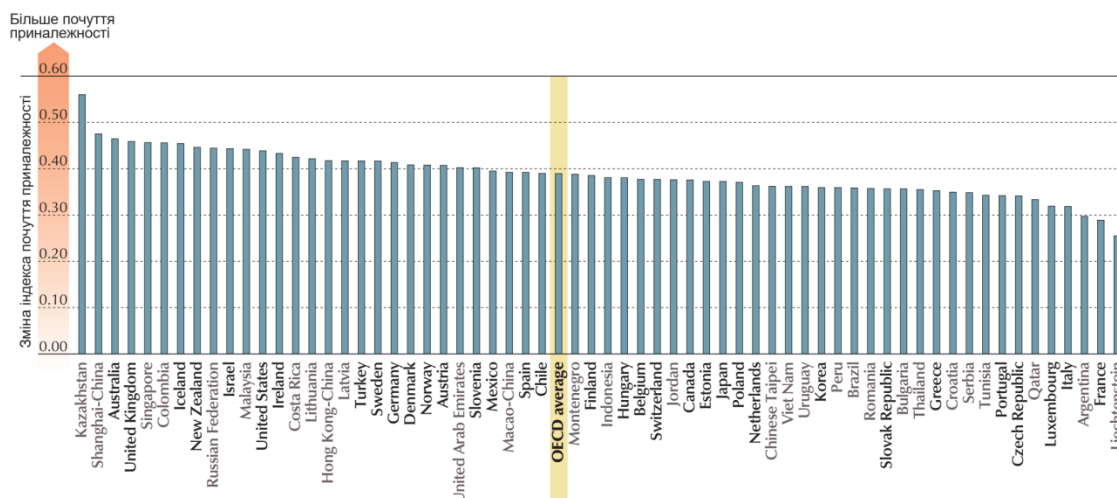
Країни, де учні щасливі та успішні

Джерело: ОЕСР, База даних PISA-2012, Таблиця I.2.3а та Рисунок III.1.2

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888932935667> • StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888932963787>

Хороші стосунки вчителів та учнів сприяють відчуттю учнями своєї приналежності до школи

Примітка: усі відмінності є статистично значущими.

Країни та економіки розташовані в порядку зменшення різниці індексів відчуття приналежності, що пов'язано зі зміною в одну одиницю індексу стосунків «вчитель – учень» після врахування відмінностей у соціально-економічному статусі учнів та в їхніх результатах з математики.

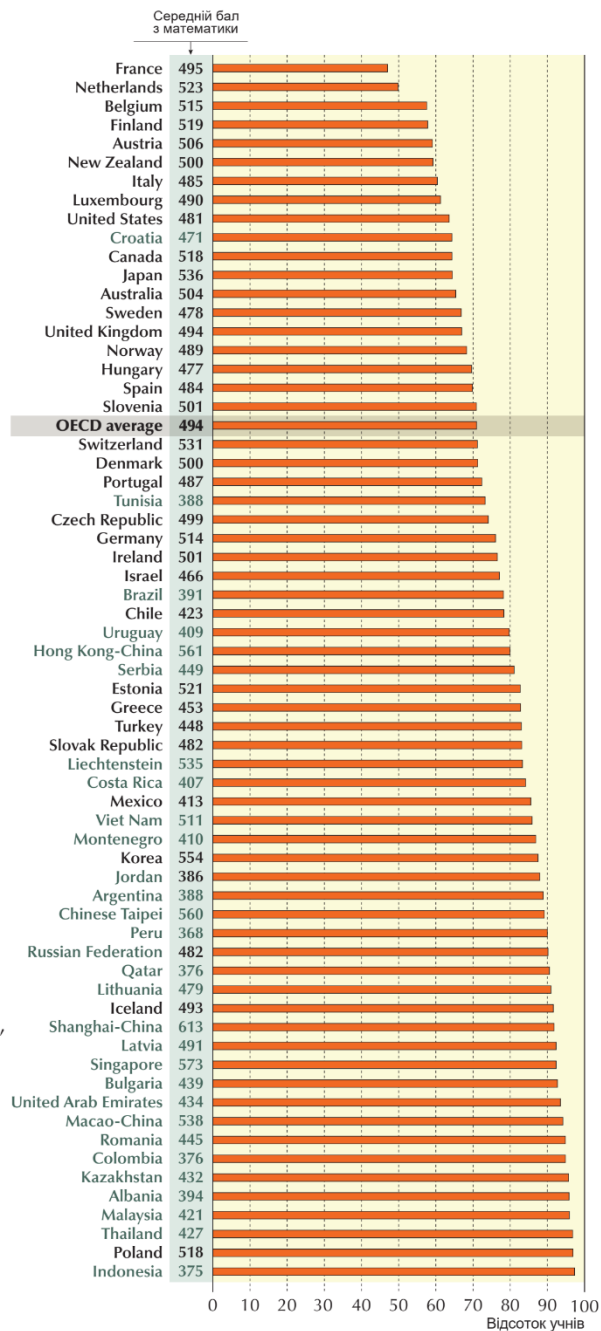
Джерело: OECD, База даних PISA-2012.

У школах із кращими стосунками між вчителями та учнями школярі набагато рідше повідомляли, що вони запізнавалися до школи або пропустили окремі уроки або цілі дні шкільних занять протягом двох тижнів, що передували тестуванню PISA. Наприклад, у всіх країнах та економіках, окрім Гонконг (Китай), Індонезії, Ліхтенштейну та Малайзії, серед учнів, які показали аналогічні результати з математики та мають однакові соціально-економічні умови життя, ті учні, які відвідували школи, де стосунки між викладачами та учнями були кращими, рідше повідомляли про те, що вони запізнавалися до школи протягом двох тижнів перед тестуванням PISA. У Греції, Данії, Ісландії, Іспанії, Казахстані, Канаді, Кореї, Польщі, Португалії, Російській Федерації, Словенії, Фінляндії, Хорватії та Швейцарії ця різниця особливо велика – п'ять відсоткових пунктів і більше.

Школа – це щось більше, ніж просто здобуття спеціальних знань

Дані PISA свідчать про те, що більшість учнів навчаються в школах, де вчителі вважають, що соціальний та емоційний розвиток їхніх учнів є настільки ж важливим, наскільки й здобуття предметно-специфічних знань і вмінь. В анкеті PISA-2012 для закладів освіти директорів запитали, чи погоджуються вони з тим, що вчителі математики в їхній школі вважають соціальний та емоційний розвиток учнів настільки ж важливим, як і оволодіння учнями математичними навичками та знаннями. Це питання мало на меті визначити, наскільки директори закладів освіти країн-учасниць переконані в тому, що вчителі математики вважають завдання допомогти учням розвиватися соціально та емоційно так само важливим, як і завдання розвивати їхні навички та компетентності з окремих предметів.

Де добробут учнів вважається таким же важливим, як і навчальні досягнення

Примітка. На рисунку показано відсоток учнів, які навчаються в школах, де директор погоджується або цілком погоджується з тим, що серед учителів математики в їхньому закладі є консенсус щодо того, що соціальний та емоційний розвиток учнів так само важливий, як і здобуття учнями на уроках математичних навичок і знань.

Країни та економіки розташовано в порядку зростання за відсотком учнів, які навчаються в школах, де є консенсус щодо важливості соціального та емоційного розвитку учнів.

Джерело: OECD, База даних PISA-2012. Рисунок III.1.1.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888932963787>

Загалом більшість учнів із країн та економік, які беруть участь у PISA, навчаються в школах, директори яких вважають, що соціальний та емоційний розвиток учнів в їхніх школах так само важливий для вчителів математики, як і здобуття учнями математичних навичок. Згідно з інформацією від директорів, у середньому по країнах ОЕСР 71 % учнів відвідує саме такі школи. Однак середній показник ОЕСР маскує значні відмінності між країнами та економіками. Зокрема цей відсоток у країнах ОЕСР може бути нижчим, ніж у країнах-партнерах із високим та низьким рівнем успішності. Ісландія та Польща є єдиними країнами ОЕСР, де понад 90 % учнів відвідують школи, керівники яких вважають, що вчителі математики в цих школах дотримуються думки, що соціальний та емоційний розвиток їхніх учнів так само важливий, як і здобуття ними навичок з математики. У 6 країнах ОЕСР менш ніж 60 % учнів відвідують такі школи.

Узагальнення: Успіхи в навчанні, які досягаються за рахунок благополуччя учнів, не є повноцінними досягненнями. PISA засвідчує, що більшість учителів і директорів визнає, що соціально-емоційний розвиток учнів так само важливий, як і оволодіння ними шкільними предметами. Хороші стосунки між учителями та учнями відіграють значущу роль у цьому розвитку та в ставленні учнів до навчання. Коли учні мають добрі стосунки зі своїми вчителями, то це позитивно впливає на їхню академічну успішність і відчуття ними приналежності до своєї школи.

За більш детальною інформацією звертайтеся до Франчески Боргонові (Francesca.Borgonovi@oecd.org).

Ознайомтеся з OECD (2013), *PISA 2012 Results: Ready to Learn (Volume III): Students' Engagement, Drive and Self-Beliefs*, PISA, OECD Publishing, Paris.

Відвідайте сайти:

www.pisa.oecd.org

www.oecd.org/pisa/infocus

Education Indicators in Focus

<http://www.oecd.org/edu/skills-beyond-school/educationindicatorsinfocus.htm>

TeachinginFocus

<http://www.oecd.org/edu/school/teachinginfocus.htm>

Читайте також:

Що батькам важливе у школі
їхньої дитини?